7/3351 -3-

312

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300- 288

Konu : Yazılı Soru Önergesi

27 ŞUBAT 2001

3380

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 29.01.2001 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-8670 sayılı yazısı.

Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan BEDÜK'ün tarafıma tevcih ettiği 7/3351-8565 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhur ERSÜMER
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (5 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sayın H.Hüsamettin ÖZKAN)

7/3351 -4-

313

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN SAFFET ARIKAN BEDÜK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/3351-8565)

Soru 1 :

Doğal Gazı kullanımı, çevre dostu ve ekonomik olması nedeniyle teşvik edilmiştir. Bu özelliklerinden dolayı yaygın bir şekilde kullanılması için teşvik edilmiş, ilgili kurumlar tarafından Milyar Dolarları aşan yatırımlar yapmıştır.

Başkentimizde de doğal gazın ekonomik ve çevre dostu olmasından dolayı kullanımı yaygınlaşmıştır. Vatandaşlarımız doğal gaz kullanımından yararlanmak için milyon dolarları aşan miktarlarda harcamalar yapmıştır. Ancak 2000 yılı kış ayı girerken bu konuda Bakanlığınızın yanlış ve kasıtlı politikaları sonucunda binlerce vatandaşımız maddi ve manevi yönden mağdur edilmiştir.

Sert kış öncesi başkentimizde oturan vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi için;

Kış ayına girerken aniden Doğal Gaz aboneliğini dondurma sebebiniz nedir? Kararı alırken özellikle kamu oyunu bilgilendirdiniz mi? Bunu yaparken vatandaşı çok önceden uyarma gereği neden duymadınız?

Cevap 1 :

Bakanlığıma bağlı BOTAŞ Genel Müdürlüğü diğer müşterilerine olduğu gibi EGO'ya da Ankara şehri için Doğal Gaz Satış Sözleşmeleri çerçevesinde gaz satmakta olup, imzalanan son Sözleşmeye göre Yıllık Sözleşme Miktarı 600 milyon metreküptür. Bu Sözleşmenin sona erdiği 31.12.1997 tarihinden bu yana, EGO'nun, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün mevcut doğal gaz sistemi ile karşılaması teknik olarak mümkün olmayan taleplerindeki ısrarcı tutumu nedeniyle yeni bir Sözleşme imzalanamamıştır. Dolayısıyla şu anda BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün EGO'ya yılda 600 milyon metreküpün üzerinde gaz verme yükümlülüğü yoktur

ve EGO Genel Müdürlüğü 1996 yılından bu yana BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yazılan yazılarla doğal gaz çekişlerinin artmaması yönünde müteaddit defalar uyarılmıştır. Buna rağmen EGO tarafından 1997 yılında 667 milyon metreküp, 1998'de 700 milyon metreküp, 1999'da 814 milyon metreküp ve 2000 yılında 883 milyon metreküp doğal gaz çekişi yapılmıştır. Görüldüğü gibi EGO Genel Müdürlüğü'nün yıllar boyunca yapılan uyarılara aldırmaksızın sözleşmesine sadık kalmayarak yeni abone kayıtlarını sürdürmesi sonucunda, fiili gaz tüketimi her yıl artarak sözleşme değerinin çok üzerine çıkmış ve ülkenin doğal gaz sistemini zorlar hale gelmiştir. Bu nedenle BOTAŞ Genel Müdürlüğü, Ankara'daki doğal gaz abonelerinin mağdur olmalarını önlemek için, ulusal iletim sisteminin en sonunda bulunan kente bu miktarları ulaştırabilmek amacıyla özellikle kış aylarında sistem şartlarını zorlamak ve hatta ülkedeki diğer doğal gaz kullanıcılarına yaptığı gaz arzında bir çok defa kısıntı ve kesintiler yapmak zorunda kalmıştır. Buna rağmen EGO, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nden yılda 1 milyar metreküp doğal gaz talebinde bulunmuş, 2000 yılı içinde ise "2. Yaygınlaştırma Projesi" çerçevesinde Etimesgut, Sincan ve Eryaman bölgelerine de doğal gaz verilmesi amacıyla talepte bulunmuştur. BOTAŞ Genel Müdürlüğü ise EGO'ya yıllık tüketim miktarlarının karşılanmasında bir sıkıntı olmadığını ancak yeraltı depolama sistemi olmadığı için mevcut şartlarda günlük gaz çekişlerinde, özellikle kış aylarında sorunlar yaşandığını ve bunun da şimdilik giderilmesinin mümkün olmadığını, ayrıca Ankara Şehri'nin Doğal Gaz Sistemi'nin uç noktasında olması ve kış yüklerindeki artışların sistemi zorlaması nedeni ile "Karadeniz üzerinden Rusya'dan" veya "Doğu'dan" sağlanacak doğal gaz alımları başlamadan EGO'nun artan doğal gaz talebini karşılamasının mümkün olamayacağını belirtmiş ve mevcut arz ve iletim imkanlarımız nedeniyle abone kayıtlarını derhal durdurmalarını bir kez daha bildirmiştir. Daha sonra EGO'nun 11.09.2000 tarihinden itibaren yeni abonelik yapmadığına ilişkin bildirimi tarafımıza ulaşmış, ancak vatandaşların mağdur edilmemeleri açısından EGO'nun yeni şebeke döşediği Etimesgut, Sincan ve Gölbaşı ilçelerinde olmamak ve toplam sayısı 4500'ü geçmemek kaydıyla;

1. Mevcut ısınma sisteminde tadilat yaparak doğal gaza geçmiş ve alternatif ısınma sistemi kullanamayacak vatandaşlar,

2. EGO'ya müracaat ederek test ve muayene işlemlerini bitirip, abonelik için bekleyen vatandaşlar ve,

3. Doğal gazlı merkezi kazan sisteminden ferdi ısınma sistemine geçen vatandaşların EGO tarafından abone yapılması ve abone sayılarına ilişkin ulaşılan son durumun her hafta sonu itibarıyla BOTAŞ Genel Müdürlüğüne bildirilmesi istenmiştir.

Sonuç olarak BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün Ankara'da bulunan nihai doğal gaz abonelerine karşı doğrudan hiç bir yükümlülüğü olmamasına rağmen, mevcut sözleşme miktarlarının çok üzerinde doğal gazı tüm imkanlarını zorlayarak EGO'ya teslim etmiştir. Buna rağmen EGO'nun ulusal gaz sistemine ve sözleşme koşullarına uygun olmayan plansız şebeke genişletme politikalarını umursamaz bir tutumla sürdürmesi, bir başka deyişle vatandaşa olmayan gazı satması nedeniyle, mevcut aboneler de dahil olmak üzere pek çok Ankara'lının sıkıntı çekmesi kaçınılmaz bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Önümüzdeki yıllara ilişkin olarak da Ankara halkının mağdur edilmemesine yönelik tedbirleri almak ve mevcut sistem ve sözleşme koşullarına uygunluğu sağladıktan sonra, bu koşulların dışına çıkmamak ve ülkedeki diğer doğal gaz kullanıcılarını olumsuz etkilememek kaydıyla yeni abonelerine gaz vermek hususları da EGO'nun sorumluluğudur.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü ise sisteminin taşıma kapasitesini arttırmaya yönelik yurt içi ve yurt dışı yatırım projelerini hızla sürdürmekte olup, bu projelerin tamamlanmasına paralel olarak tüm şehirlerimizde doğal gaz kullanımına geçilmesi hedeflenmektedir, Ancak şunu bir kez daha hatırlatmak gerekir ki; doğal gaz iletim ve dağıtım sistemleri arz ve talep yönüyle bir bütün olup, sistemde arz tarafı ile birlikte tüketim tarafının da, tüm teknik koşullar dikkate alınarak hazırlanan sözleşmelerine uygun hareket etmesi büyük önem arz etmektedir. Aksi halde doğacak olumsuz sonuçların, sistemden yararlanan tüm kullanıcıları etkilemesi kaçınılmazdır.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü doğal gazı şehir girişinde EGO'ya teslim etmektedir ve Ankara'da bulunan nihai doğal gaz abonelerine karşı doğrudan hiç bir yükümlülüğü bulunmamaktadır. BOTAŞ Genel Müdürlüğü yıllardır EGO'nun gaz çekişlerini sözleşme

değerlerinde tutabilmek için uyarılarını sürdürmekte olup, belirtildiği gibi kış ayına girerken aniden doğal gaz aboneliğini dondurmuş değildir. Herhalde EGO nihayet bu uyarılara kulak vermek zorunda kalmıştır ki, yıllardır vermesi gereken bu kararı kış dönemine girerken kendisi vermiştir. Dolayısıyla mevcut ve müstakbel abonelerinin sıkıntıya düşmemesi için gereken tüm tedbirleri almak, sıkıntıya soktuğu kamuoyunu gerektiğinde bilgilendirmek ve uyarmak da Ankara şehrinde doğal gaz dağıtımı ile yetkili EGO'nun görevleridir.

Soru 2 :

Bu uygulama sonucunda kaç vatandaşımızın mağdur edildiğini biliyor musunuz? Vatandaşın soğuk kış ayında maddi ve manevi yönden mağdur olması sizi hiç rahatsız etmedi mi? Etti ise neden zamanında tedbir almadınız?

Cevap 2 :

Kaç Ankaralı'ya EGO Genel Müdürlüğü tarafından alamayacağı gazın satılmasının taahhüt edildiği ve bunlardan kaç tanesine gaz verilip kaçına verilemediği bildirilmemiştir. Dolayısıyla EGO'nun yanlış uygulamaları sonucunda kaç vatandaşımızın mağdur olduğu tarafımızca bilinememektedir. Ayrıca BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün taleplerine rağmen EGO ulaştığı abone sayısını da bildirmemektedir. Elbette ki vatandaşların mağduriyetini tüm uyarılarımıza ve EGO'ya yapılan tüm tedbir çağrılarımıza rağmen önleyememiş olmak bizi de üzmektedir.

Soru 3 :

Vatandaşı sert kış girmeden, en azından abonelik aşamasına gelmiş olanların mağduriyetlerini gidermek için, Ankara Büyük Şehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğüne yeni abone yapılması imkanı verecek misiniz? Vermeyi düşünüyorsanız ne zaman kaç aboneye bu imkanı tanımayı düşünüyorsunuz? Verilmeyecekse, verilmeme gerekçeniz nedir?

Cevap 3 :

Yukarıda da belirtildiği gibi, daha önce BOTAŞ'ın 11.10.2000 tarihli yazısı ile: vatandaşların mağdur edilmemeleri açısından EGO'nun yeni şebeke döşediği Etimesgut, Sincan ve Gölbaşı ilçelerinde olmamak ve toplam sayısı 4500'ü geçmemek kaydıyla; mevcut ısınma sisteminde tadilat yaparak doğal gaza geçmiş ve alternatif ısınma sistemi kullanamayacak vatandaşlar, EGO'ya müracaat ederek test ve muayene işlemlerini bitirip, abonelik için bekleyen vatandaşlar ve doğal gazlı merkezi kazan sisteminden ferdi ısınma sistemine geçen vatandaşların abone yapılması EGO'dan istenmiştir. Ancak önümüzdeki yıllara ilişkin olarak bu yöndeki tedbirleri almak ve mevcut sistem ve sözleşme koşullarına uygunluğu sağladıktan sonra, bu koşulların dışına çıkmamak ve ülkedeki diğer doğal gaz kullanıcılarını olumsuz etkilememek kaydıyla, tabiidir ki yeni abonelerine gaz vermek hususu da EGO'nun uhdesindedir.

Soru 4 :

Önümüzdeki yıllarda aynı olayın tekrar yaşanmaması için tedbir aldınız mı? Alındı ise, alınan bu tedbirler nelerdir?

Cevap 4 :

Önümüzdeki yıllarda ülkemiz doğal gaz ihtiyacının problemsiz olarak sağlanabilmesi amacıyla yürütülen bir çok projenin yanı sıra, mevcut hattımızın gaz taşıma kapasitesinin de artırılması amacıyla;

CS-2 (Ambarlı) Kompresör İstasyonu,
CS-4 (Bursa) Kompresör İstasyonu,
CS-1 Çıkışı-Önerler Loopu-36" 99 km,
Ankara-Mihallıçık Loopu-40" 55 km

yatırımları tamamlanarak 2000 yılı Aralık ayı itibariyle devreye alınmıştır. Bu şekilde Hattımızın taşıma kapasitesi 61 milyon m3/gün civarına, Rusya'dan alınacak doğal gaz miktarı ise 32 milyon m3/gün'den 45 milyon metreküp/gün'e çıkartılmıştır.